

Medborgarengagemang

Sammanfattande omdöme

Bedömningen visar att alla partier i någon form erkänner betydelsen av dialog och medborgarengagemang. Samtidigt skiljer sig ambition och konkretisering tydligt åt.

Miljöpartiet och Kristdemokraterna ger mest utvecklade svar, med tydliga idéer om strukturer, samverkan och hur kunskap och delaktighet kan stärkas. Centerpartiet har en positiv hållning till dialog och nya former som medborgarberedningar, men är mer försiktigt i att etablera tydliga och långsiktiga system.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet uttrycker stöd för folkbildning och engagemang, men med mer begränsad konkretion i hur detta ska genomföras i praktiken. Moderaterna intar en mer återhållsam hållning, där ansvaret i hög grad ligger på befintliga strukturer snarare än nya initiativ.

När det gäller medborgarråd är Miljöpartiet tydligt positivt och konkret, medan övriga partier är mer tveksamma eller föredrar andra former av dialog.

Sammanfattningsvis finns ett brett erkännande av behovet av medborgarengagemang, men stora skillnader i hur långt partierna vill gå i att utveckla arbetssätt, skapa strukturer och omsätta ambitioner i konkret politik.

Utlåtande parti för parti

Centerpartiet

Centerpartiet visar i B1 en konsekvent positiv inställning till dialog och medborgarengagemang. Genom sina dialogmöten och initiativ till medborgarberedningar signalerar partiet en vilja att utveckla deltagandeprocesser. Det finns också ett tydligt fokus på att förbättra kontakten med civilsamhället, särskilt på landsbygden. Samtidigt saknas en mer sammanhållen modell för hur folkbildning och kunskapsutveckling ska bedrivas systematiskt över tid. Ambitionen finns, men strukturen är mindre tydlig.

I B2 framträder en mer försiktig hållning. Centerpartiet är positivt till dialog som princip, men vill inte binda sig till medborgarråd som verktyg i just kollektivtrafikfrågan. Detta innebär att partiet i praktiken avstår från att använda det specifika instrument som efterfrågas, även om man erkänner behovet av ökat medborgarinflytande.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna presenterar i B1 en relativt välutvecklad syn på folkbildning och samverkan. Genom att lyfta samarbete mellan kommun, näringsliv, civilsamhälle och akademi visar partiet en bredd i hur kunskap och engagemang kan byggas upp.

Särskilt betoningen av lokalt förankrade och praktiska lösningar är relevant i omställningsarbetet. Samtidigt är det något otydligt hur arbetet konkret ska organiseras och följas upp över tid.

I B2 uttrycker partiet tydligt stöd för dialog och samverkan kring kollektivtrafik, men tar inte ställning för medborgarråd som metod. Fokus ligger i stället på mer traditionella samverkansformer mellan aktörer. Detta innebär att intentionen om dialog uppfylls, men inte det specifika verktyget.

Miljöpartiet

Miljöpartiet presenterar ett genomarbetat synsätt på folkbildning och medborgarengagemang i B1, där delaktighet inte ses som en enskild aktivitet utan som en integrerad del av omställningsarbetet. Genom att koppla transparens (öppen redovisning av mål), incitament (Falupoäng) och bred tillgänglighet visar partiet en ambition att både höja kunskapsnivån och påverka beteenden i praktiken. Detta ligger nära Naturskyddsföreningens syn på att omställningen kräver både kunskap och aktivt deltagande från invånarna.

I B2 är Miljöpartiet det parti som tydligast tar ställning för medborgarråd som metod och som dessutom beskriver hur ett sådant råd kan organiseras. Även om fokus inte är specifikt på kollektivtrafik utan på klimat i bred mening, är metodförståelsen stark och välutvecklad. Förslaget visar på en tydlig vilja att använda genomtänkta överläggningar för komplexa frågor.

Moderaterna

Moderaternas svar i B1 är övergripande och bygger på att kommunen ska möta efterfrågan på kunskapsutveckling snarare än aktivt driva den. Det saknas tydliga åtgärder, strukturer eller prioriteringar för folkbildning och dialog. Detta innebär att ansvaret i praktiken blir passivt och beroende av externa initiativ.

I B2 avvisar partiet i praktiken behovet av medborgarråd och hänvisar till att befintliga strukturer och tjänstepersoner kan sköta dialogen. Detta innebär en tydlig avvikelse från idén om nya former för medborgardelaktighet i komplexa frågor.

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna fokuserar i B1 på att stärka studieförbundens roll genom ökad finansiering. Detta är ett klassiskt och relevant verktyg för folkbildning, med bred förankring i svensk tradition. Samtidigt omfattar svaret endast en del av det bredare behovet av dialog och medborgardelaktighet i omställningen, och saknar inslag som direkt involverar invånare i beslutsprocesser.

I B2 avstår partiet från att ta initiativ till medborgarråd och hänvisar till att kollektivtrafik är en regional fråga. Detta innebär att kommunen inte ses som en aktiv aktör i att initiera nya former för medborgardelaktighet, vilket ligger utanför bedömningsgrunderna.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet visar i B1 en positiv grundinställning till samarbete och kunskapsutveckling, främst genom sitt engagemang i Klimatkommunerna. Detta indikerar en vilja att bidra till ett mer kunskapsbaserat omställningsarbete. Däremot är kopplingen till konkreta lokala folkbildningsinsatser och dialogprocesser relativt svag. Svaret ger en riktning, men saknar tydliga åtgärder.

I B2 uttrycker partiet en allmänt positiv hållning till metoder som stärker medborgarnas deltagande och kunskap. Samtidigt saknas konkreta initiativ eller planer för att införa medborgarråd. Därmed blir svaret mer principiellt än operativt.